

Γερμανικές επανορθώσεις

Συνοπτική καταγραφή των προβλημάτων για το κατοχικό δάνειο

1. Το κατοχικό δάνειο συνιστά *sui generis* σύμβαση δανείου, αποτελεί μοναδική περίπτωση κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και συγκεντρώνει, συνεπώς, τους όρους για τη θεμελίωση μιας απολύτως διακριτής αξίωσης. Η σύναψή του προβλέπεται σε γερμανοϊταλική συμφωνία του 1942, στην οποία προσχώρησε η ελληνική κατοχική κυβέρνηση.

2. Εν πρώτοις πρέπει να εκκαθαριστεί το νομικό πλαίσιο σχετικά με τη σύναψη και τη λειτουργία του, με επίκεντρο το χαρακτήρα της σχέσης ως δημοσίου δικαίου. Τυχόν χαρακτηρισμός του δανείου ως σχέσης ιδιωτικού δικαίου θα έθετε δυσχερή ζητήματα για τη διεκδίκηση, όπως η βούληση των συμβαλλομένων και ιδίως η παραγραφή.

3. Συγκεκριμένα, πρέπει να προσδιοριστεί ακριβώς η νομική βάση του δανείου και να αναδειχθούν όλες οι κρίσιμες νομικές παράμετροί του. Στη συνέχεια, πρέπει να τεκμηριωθεί η εξέλιξη της σχέσης στην πράξη, δηλαδή οι αναλήψεις εκ μέρους της Γερμανίας και της Ιταλίας, οι εντολές για το σκοπό αυτό του πρωθυπουργού ή του υπουργού οικονομικών της κατοχικής κυβέρνησης και οι έναντι καταβολές.

4. Κατά δεύτερο λόγο, πρέπει να εντοπισθεί η νομική βάση για την *τοκοφορία* του δανείου -ενόψει του γεγονότος ότι η συμφωνία του 1942 περιλαμβάνει ρήτρα ατόκου πληρωμής του δανείου- το ύψος του επιτοκίου και να προσδιοριστεί η ημερομηνία έναρξης της τοκοφορίας. Σχετικά πρέπει να συνεκτιμηθούν το κείμενο της συμφωνίας και οι πρακτικές που ακολουθούνται σχετικά σε παρεμφερείς περιπτώσεις. Επίσης πρέπει να αναζητηθεί το έρεισμα για τον προσδιορισμό του ύψους του επιτοκίου και να θεμελιωθεί τυχόν απαίτηση ανατοκισμού.

5. Σχετικά αποφασίστηκαν τα εξής:

α) Η ΕΝΥ αναλαμβάνει, σε συνεργασία με την Τράπεζα της Ελλάδος, να συγκροτήσει μία πλήρη τεκμηρίωση για το κατοχικό δάνειο, την εξέλιξή του και την απαίτηση της Ελληνικής Κυβέρνησης για την ικανοποίηση της σχετικής αξίωσης. Επίσης αναλαμβάνει να συντάξει χρονολόγιο για την πορεία του ζητήματος (μετά

από έρευνα στα αρχεία του ΥΠΕΞ, του Υπουργείου Οικονομικών, ορισμένων Πρεσβειών και της Τραπέζης της Ελλάδος).

β) Να ζητηθεί γνωμοδότηση νομομαθών για τη νομική βάση του δανείου, της τοκοφορίας του και όλων των συναφών ζητημάτων.

γ) Ο προϊστάμενος της ΕΝΥ ανέλαβε να συντάξει σημείωμα για το τμήμα του δανείου που αφορά την Ιταλία. Ειδικότερα, πρέπει να διευκρινιστεί αν και πώς η Ιταλία ανταποκρίθηκε στις απαιτήσεις που της αναλογούν από το δάνειο. Καθοριστική σημασία έχει εν προκειμένω η Συνθήκη Ειρήνης των Παρισίων (1947).

Αθήνα, 24 Απριλίου 2001